

INSTRUKCJA

„Zasady pobierania i transportu próbek wody przeznaczonej do spożycia”

1. Cel

Celem instrukcji jest przedstawienie w zwięzły sposób wymagań związanych z pobieraniem próbek wody przeznaczonej do spożycia.

2. Płukanie i dezynfekcja kranów oraz pojemniki do pobierania próbek wody do spożycia

- w celu usunięcia wody zastoinowej należy płukać kran, spuszczać z niego wodę przez co najmniej **2-3 minuty do osiągnięcia stałej temperatury**
- w przypadku dłuższych przerw w eksploatacji lub nowych/remontowanych urządzeń czas płukania kranu należy odpowiednio wydłużyć aby cała instalacja użytkownika została dokładnie przepłukana
- kranu powinny być utrzymane w dobrym stanie technicznym, spuszczana z nich woda powinna wypływać swobodnym strumieniem o stałej szybkości
- przed pobraniem próbki, jeżeli to możliwe, należy **zjąć wszelkie urządzenia** np. perlatory, wyciągane wylewki
- przy pobieraniu próbek do badań mikrobiologicznych, kran **sterylizujemy** np. płomieniem, lub płynem do dezynfekcji powierzchni. W przypadku opalania kranu płomieniem należy uprzednio zdemonstrować wszystkie elementy mogące ulec uszkodzeniu w trakcie opalania.
- w przypadku studni kopanej, gdy istnieje konieczność pobrania wody bezpośrednio ze studni, wodę należy pobrać np. zdezynfekowanym wiadrem i z niego napełnić naczynia do pobierania próbek zgodnie z zachowaniem wymagań w dalszej części instrukcji
- należy zagwarantować, aby próbki były pobierane aseptycznie czystymi rękami lub w jednorazowych rękawiczkach

Pojemniki na pobieranie wody do badań fizykochemicznych:

- do pobierania próbek służą szczelnie zamykane naczynia np. polietylenowe lub szklane
- należy używać wyłącznie pojemników zapewnionych przez laboratorium.

Pojemniki na pobieranie wody do badań mikrobiologicznych:

- próbki należy pobierać do odpowiednio **wysterylizowanych** naczyń z korkiem o pojemności min. 500 ml
- należy używać wyłącznie pojemników zapewnionych przez laboratorium.
- termin ważności wysterylizowanego, szklanego naczynia wynosi trzy miesiące od daty sterylizacji umieszczonej na opakowaniu
- w przypadku jednorazowych butelek z tworzywa sztucznego, sterylizowanych radiacyjnie, termin ważności jest zamieszczony na butelce
- podczas wykonywania poniższych operacji, **zabronione jest dotykane palcami bezpośrednio wylotu naczynia oraz wewnętrznej strony korka**

3. Procedura pobierania próbek

W celu pobrania próbki wody należy:

1. sprawdzić, czy wylot kranu jest czysty i w dobrym stanie technicznym – w przeciwnym wypadku należy go wyczyścić,
2. odkręcić kran i odczekać co najmniej 2 – 3 minuty,
3. podstawić naczynie do pobierania wody **do badań fizykochemicznych** pod strumień wody i napełnić je do pełna (aż do przelania wody z naczynia),
4. zakręcić kran,
5. wysterylizować wylot kranu,
6. odkręcić kurek kranu i odczekać co najmniej 1 minutę w celu usunięcia wszelkich środków dezynfekujących,
7. podstawić naczynie do pobierania próbki **do badań mikrobiologicznych** pod strumień wody i napełnić je do $\frac{3}{4}$ objętości naczynia,
8. napełnione naczynia niezwłocznie zamknąć i oznakować w sposób umożliwiający jego identyfikację.

4. Transportowanie próbek do laboratorium

- pobrane próbki wody powinny być transportowane w temperaturze **2-8°C** (np. w termotorbie), zabezpieczone przed dostępem światła
- próbki wody należy dostarczyć do laboratorium **w dniu pobrania**, najlepiej w ciągu czterech godzin od momentu pobrania

UWAGI:

W wypadku niestosowania się do zaleceń niniejszej instrukcji, laboratorium ma prawo do odmowy przyjęcia próbki wody do badania.